

stitutionelt Middel uforsøgt til at faa en saadan Løsning fremmet. Lad mig i Forbindelse hermed sige, at jeg ikke er i Stand til at se — i den Henseende er jeg uenig med det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) —, at Sagen i Længden skulde kunne strande paa det, som den foreløbig er standset paa i Landstinget, thi det er ikke tænkeligt, at Regeringens Opfattelse af og dens Standpunkt til et stort konstitutionelt Principspørgsmaal, der ikke kan afgøres efter en Lejlighedsbetragtning, altsaa efter den foreliggende Situation, men som er et stort Principspørgsmaal af blivende Betydning, i Længden kan blive ved at staa uklart. Det kan jeg ikke ret vel tænke mig. Jeg gaar da ud fra, at Sagen i næste Samling ingenlunde vil være haabløs, og at Regeringen vil gøre, hvad der staar i dens Magt, for at fremme den, og ud fra denne Betragtning vil jeg tilraade mine Meningsfæller at stemme for den af det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen) stillede Dagsorden.

N. Andersen: Jeg har tilladt mig at overgive til den højtærede Formand et Forslag til Dagsorden, saalydende:

Idet Folketinget udtaler sin Forventning om, at Ministeriet fremdeles vil arbejde for en Ændring af Grundlovens § 32, gaar Tinget over til Dagsordenen.

Dette Forslag er stillet, fordi jeg og mine Meningsfæller fremdeles betragte Vejen gennem en Grundlovsændring som den letteste og i alle Henseender bedste Maade at komme bort fra den uretfærdige Fordeling af Valgretten, som nu finder Sted omkring i Landet. Vi gaa fremdeles ud fra, at man ikke kan blive staaende ved den Ordning, hvorpaa vi nu leve, den nuværende ulige Størrelse af Landets Valgkredse. Vi gaa ud fra, at der maa ske en Ændring, men vi gaa tillige ud fra, at en Ændring, der nøjagtig følger den i Grundlovens § 32 fastsatte Ordning, hvorefter der skal være en Folketingsmand for hver 16,000 Indbyggere, hvilket nu efter den sidste Folketælling vilde give det danske Folketing 161 Medlemmer, vilde være upraktisk og helst bør undgaaes. Vi ere derfor af den Formening, at det vilde være særdeles ønskeligt, om den høje Regering vilde i den kommende Samling fortsætte sine Bestræbelser for at komme til en Ændring af Grundlovens § 32, idet vi dog maa beklage, at det heldigste Tidspunkt, som jeg i Fjor ved denne Tid tillod mig at paa-

viser her, da vi talte om en lignende Sag, er gaaet tabt derved, at de Valg, som nu forestaa til hele Folketinget og Halvdelen af Landstinget, kunde have passet ypperligt til at faa gennemført en Grundlovsændring. Det vil nu ikke senere kunne ske. Der vil altsaa blive flere Opløsninger, større Besvær, flere Ulemper og mere Bekostning for Befolkningen, for at man kan komme til en Ændring af denne meget omtalte Grundlovsparagraf. Men det spiller efter vor Formening en saa ringe Rolle, at man ikke af den Grund kan akkviescere ved en efter ens bedste Overbevisning mindre heldig Ordning af dette store og vigtige Spørgsmaal.

Vi mene fremdeles at maatte med al Kraft virke og arbejde for, at man gaar over til den eneste retfærdige Valgmaade, nemlig Forholdstalsvalgmaaden. Vi kunne ikke tænke os, at den Modstand, der hidtil er rejst mod denne retfærdige Metode virkelig skal kunne hævdes i Længden. Vi gaa ud fra, at end ikke den nuværende høje Regering vedblivende kan modsætte sig dette Krav, Kravet om Forholdstalsvalgmaaden anvendt ved Folketingsvalg, da den samme Regering jo paa mange andre Punkter netop godtgør sit klare, gode og forstandige Syn paa Forholdstalsvalgmaadens store Betydning, idet den nuværende Regering jo ikke alene har paa enkelte Punkter af ikke ringe Betydning gennemført Forholdstalsvalgmaaden, f. Eks. til det kirkelige Udvalg, men tillige har — som det vil være ærede Medlemmer bekendt — foreslaaet Forholdstalsvalgmaaden anvendt gennemgaaende ved alle kommunale Valg saavel i By som paa Land, og har foreslaaet Forholdstalsvalgmaaden anvendt ved Valg til Nævninger efter den ny Retsreform, ja endogsaa har indbragt Lovforslag derom, og gentagne Gange har foreslaaet den anvendt ved Valg af Valgmænd til Landstinget i København og de større Købstæder. Alt dette tyder for mig paa, at selve denne Regering, der formelt hidtil har været en stærk Modstander af Forholdstalsvalgmaadens Anvendelse til Folketinget, ikke i Længden vil kunne modstaa det af den selv forfægtede Princip.

Det maa i Længden gaa op for Befolkningen, at der ingen anden forsvarlig og retfærdig Maade er til at effektuere Valgene til Folketinget paa, end netop Forholdstalsvalgmaaden. Det maa efterhaanden blive klart, at dette og det alene vil øve Retfærdighed til alle Sider. Vi ville derfor — jeg tillader mig at gentage det — fremdeles virke for, af al Evne at gøre